

ĐỐI THOẠI VỚI NHÂN DÂN TRONG GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ THỰC TIỄN TỪ CƠ SỞ Ở TỈNH NINH BÌNH - KINH NGHIỆM VÀ GIẢI PHÁP

TRẦN HỒNG QUẢNG*

Đối thoại trực tiếp với nhân dân là một hình thức công tác dân vận thiết thực, là diễn đàn quan trọng để cấp ủy, chính quyền các cấp lắng nghe ý kiến, kiến nghị, góp ý, đề xuất của nhân dân, từ đó định hình phương pháp lãnh đạo, chỉ đạo, giải quyết cụ thể bảo đảm quyền và lợi ích chính đáng của nhân dân theo quy định pháp luật. Đây là chủ trương có ý nghĩa to lớn, tạo sự chuyển biến trong việc thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường sự đồng thuận, đoàn kết trong nhân dân.

Triển khai đối thoại với nhân dân - thực tiễn ở Ninh Bình

Thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TW, ngày 30-10-2016, của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”, năm 2018 Thường trực Tỉnh ủy Ninh Bình chủ trì tổ chức 7 cuộc đối thoại cấp tỉnh, 5 cuộc đối thoại cấp huyện; các huyện, thành phố tổ chức 24 cuộc đối thoại với nhân dân trên địa bàn tỉnh. Mỗi hội nghị có từ 250 đến 300 đại biểu tham dự. Tổng số có 3.400 đến 3.500 đại biểu, cử tri tham gia đối thoại. Có 350 ý kiến, kiến nghị của nhân dân, trong đó có 195 ý kiến trực tiếp tại hội nghị, 155 ý kiến bằng văn bản được Thường trực Tỉnh ủy tiếp thu và kịp thời giải quyết. Các buổi đối thoại trực tiếp diễn ra trong không

khí vui vẻ, chân thành, công khai, dân chủ, khách quan, thẳng thắn, cởi mở có trọng tâm, trọng điểm với tinh thần xây dựng vì lợi ích chung, bảo vệ kịp thời lợi ích của Nhà nước, lợi ích công cộng, quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân. Nội dung đối thoại phong phú, đa dạng liên quan đến nhiều lĩnh vực, nhất là công tác xây dựng Đảng và phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, phát huy tinh thần làm chủ của nhân dân, nêu cao tinh thần tự phê bình và phê bình của mỗi cán bộ, đảng viên và nhân dân. Để đạt được những nội dung trên đòi hỏi người chủ trì phải thực sự nắm vững chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các văn bản có liên quan đến công tác chỉ đạo, lãnh đạo thực hiện. Khi tổ chức hội nghị, người chủ trì cần có

* TS, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch Hội đồng nhân dân tỉnh Ninh Bình

tin thần cầu thị, tạo không khí hòa nhã, vui vẻ, gần dân, đồng thời nêu được những nội dung cần thiết để nhân dân bày tỏ được tâm tư, nguyện vọng và góp ý, đề xuất biện pháp xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Ở Ninh Bình, các cuộc đối thoại đều được truyền thanh phát sóng trực tiếp để mọi người dân được lắng nghe, theo dõi.

Hội nghị đối thoại còn có đại biểu là lãnh đạo các sở, ban, ngành cấp tỉnh, lãnh đạo ủy ban nhân dân các huyện, thành phố, các cơ quan của Trung ương đóng trên địa bàn tỉnh Ninh Bình tham gia, cùng lắng nghe và trả lời những ý kiến, kiến nghị của nhân dân; tham mưu, đề xuất giải pháp phù hợp nhằm thực hiện tốt những vấn đề do nhân dân đặt ra. Các tổ chức, đoàn thể chính trị - xã hội tỉnh Ninh Bình thực hiện nghiêm túc sự chỉ đạo của Thường trực Tỉnh ủy về đối thoại trực tiếp với nhân dân và đưa việc đối thoại với nhân dân trở thành nhiệm vụ thường xuyên. Thông qua đối thoại giúp nâng cao sự hiểu biết, gắn kết, thống nhất, hành động giữa Đảng với nhân dân, giúp nhân dân tin tưởng vào sự chỉ đạo, lãnh đạo của cấp ủy đảng, sự quản lý, điều hành của chính quyền các cấp nhằm thực hiện tốt quyền, trách nhiệm và nghĩa vụ của công dân. Qua đó, cấp ủy, chính quyền các cấp trong tỉnh tiếp thu những ý kiến, đề xuất, góp ý, những kinh nghiệm quý báu của nhân dân nhằm xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội trong sạch, vững mạnh. Đối thoại trực tiếp còn là một trong những biện pháp nhằm đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, chính quyền các cấp theo hướng “gần dân, sát dân, nghe dân nói, nói cho dân hiểu, làm cho dân tin”, chủ động nắm bắt và xử lý, giải quyết kịp thời những vướng mắc, đề xuất, kiến nghị của cán bộ, công chức, viên chức

và nhân dân ngay từ cơ sở, tăng cường mối quan hệ mật thiết, gắn bó chặt chẽ giữa Đảng với nhân dân, mở rộng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân.

Từ kinh nghiệm thực tiễn trong việc cấp ủy, chính quyền đối thoại với nhân dân ở tỉnh Ninh Bình, có thể rút ra một số bài học sau:

Một là, đối thoại trực tiếp với nhân dân là một trong những kênh thông tin quan trọng để tuyên truyền kịp thời, sâu rộng về quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kế hoạch và chủ trương của Đảng bộ và chính quyền địa phương. Đồng thời, lãnh đạo cấp ủy, chính quyền các cấp được lắng nghe tâm tư, nguyện vọng và phản ánh thẳng thắn về những vấn đề nhân dân quan tâm để xem xét, giải quyết kịp thời, tạo sự đồng thuận, thống nhất xuyên suốt về tư tưởng, góp phần xây dựng khối đoàn kết để thực hiện hiệu quả những mục tiêu chung. Đây chính là biện pháp phát huy tập trung dân chủ, vì nhân dân, tạo cơ hội thuận lợi nhất để người dân được tiếp xúc với lãnh đạo cao nhất ở địa phương. Đó còn là cầu nối quan trọng để góp phần thắt chặt mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân.

Dân chủ, đối thoại, lắng nghe và có biện pháp giải quyết ý kiến của cán bộ, đảng viên và nhân dân ở tỉnh Ninh Bình là cách làm có ý nghĩa lớn, giúp Đảng bộ tỉnh Ninh Bình giữ vững sự ổn định về chính trị, tạo được nhiều chuyển biến trong việc thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh trên địa bàn. Điều này đặc biệt có ý nghĩa quan trọng trong việc quán triệt thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI về “*Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay*”, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Hai là, qua các buổi đối thoại, nhiều vấn đề được tập trung giải quyết kịp thời, đem lại hiệu quả rõ rệt trong từng lĩnh vực công tác. Cán bộ, đảng viên và nhân dân ở cơ sở tin tưởng vào sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền từ tỉnh đến cơ sở. Từ đó, có nhiều cách làm hay và những phong trào thiết thực, như hiến đất làm đường - trường - trạm, đóng góp kinh phí xây dựng nông thôn mới tại nhiều địa phương; đẩy mạnh quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế tại các huyện, thành phố và các xã, thị trấn trên địa bàn tỉnh. Hoạt động đối thoại với nhân dân giúp Thường trực Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh và cấp ủy đảng, chính quyền các cấp nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng của cán bộ, đảng viên và nhân dân, từ đó nhận ra những hạn chế, khuyết điểm trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo để có giải pháp giải quyết cụ thể, đúng pháp luật và phù hợp mong muốn của nhân dân, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, quản lý của cấp ủy đảng, chính quyền các cấp.

Các cuộc đối thoại là dịp để nhân dân tham gia xây dựng Đảng và chính quyền, giám sát đội ngũ cán bộ, đảng viên trên địa bàn tỉnh. Qua phản ánh của nhân dân, cán bộ lãnh đạo các cấp nhận thấy ưu điểm để phát huy, đồng thời thấy rõ khuyết điểm để sửa chữa, khắc phục, như thay đổi lề lối, tác phong làm việc, tiếp công dân, cải cách thủ tục hành chính, khắc phục những hạn chế, bất cập trong công tác điều hành, chỉ đạo, thực hiện đúng và kịp thời các quy định; bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của công dân... Thông qua đối thoại giúp cán bộ, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, các cơ quan, đơn vị trong tỉnh xác định rõ những vấn đề cần tập trung giải quyết, kịp thời đề xuất với cấp trên các biện pháp để giải quyết những vấn đề mà người dân quan tâm.

Ba là, thông qua đối thoại góp phần nâng cao vai trò, trách nhiệm, tinh thần, thái độ phục vụ nhân dân, yêu cầu sâu sát cơ sở để gần dân hơn, hiểu dân hơn của đội ngũ cán bộ, công chức (nhất là lãnh đạo các sở, ban, ngành của tỉnh). Tại các cuộc đối thoại, người dân phản ánh trực tiếp với lãnh đạo các cấp những vấn đề bức xúc, cần được tập trung giải quyết liên quan đến việc xây dựng nông thôn mới, quản lý đất đai, cải cách hành chính, hệ thống giáo dục tại cơ sở, công tác phát triển đảng tại địa phương, chế độ, chính sách đối với người có công, công tác cán bộ... Sau khi lắng nghe ý kiến phản ánh từ cơ sở, chủ trì hội nghị tiếp thu và trả lời trực tiếp, thẳng thắn, rõ ràng, với tinh thần trách nhiệm cao, làm rõ nhiều vấn đề về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước để cùng thống nhất trong nhận thức, qua đó, tạo không khí dân chủ, được nhân dân đồng tình, hưởng ứng cao. Một số nội dung cụ thể được Thường trực Tỉnh ủy phân công các ban, ngành có liên quan trao đổi, trả lời nhân dân. Những vấn đề không thuộc thẩm quyền cấp tỉnh giải quyết, Thường trực Tỉnh ủy giao cho các ngành tổng hợp để báo cáo các cấp, ngành có thẩm quyền xem xét, giải quyết.

Một số giải pháp nâng cao chất lượng đối thoại với nhân dân

Trước hết, thường xuyên nâng cao nhận thức, ý nghĩa về vai trò lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đối với hoạt động đối thoại với nhân dân nói riêng, phát huy quyền làm chủ của nhân dân nói chung, coi đây là nhiệm vụ quan trọng góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về “*Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện*

“tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ” của Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Đối thoại còn giúp đổi mới phương thức hoạt động của cấp ủy, đặc biệt là đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi công vụ theo phương châm “gần dân, trọng dân, hiểu dân, có trách nhiệm với dân”, “nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin”; xây dựng mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng, chính quyền với nhân dân, tăng cường cùng cố khối đại đoàn kết toàn dân, tạo sự đồng thuận trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Hình ảnh, lời nói, việc làm của người lãnh đạo, người chủ trì đối thoại có ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng, hiệu quả của các cuộc hội nghị đối thoại.

Thứ hai, đối thoại với nhân dân phải được đưa vào chương trình, kế hoạch thực hiện hằng năm của cấp ủy, người đứng đầu cấp ủy các cấp. Các bước của cuộc đối thoại, như xây dựng kế hoạch, chương trình, nội dung, quy chế, trình tự, địa điểm đối thoại, tổng hợp các ý kiến, các vấn đề bức xúc, dư luận của nhân dân, dự kiến kết quả giải quyết, thông báo công khai trong nhân dân; dự kiến các tình huống không mong muốn và phương án xử lý,... cần được chuẩn bị kỹ càng để luôn chủ động trong mọi tình huống. Nội dung đối thoại phải cụ thể, có trọng tâm và là những vấn đề bức xúc mà nhân dân đang quan tâm. Cần lắng nghe và giải quyết kịp thời, hiệu quả, phù hợp những kiến nghị, bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân.

Thứ ba, tăng cường đối thoại với nhân dân rất cần thiết và là trách nhiệm của cấp ủy, cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu. Đây là nội dung được quy định tại Quyết định số 290-QĐ/TW, ngày 25-02-2010, của Bộ Chính trị “Về việc ban hành Quy chế công tác

dân vận của hệ thống chính trị”. Dân chủ đối thoại với nhân dân của cấp ủy, người đứng đầu các cấp ở tỉnh Ninh Bình được thực hiện theo đúng tinh thần của Quyết định số 218-QĐ/TW, ngày 12-12-2013, của Bộ Chính trị khóa XI “Ban hành quy định về việc Mật trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền”; Quyết định số 1248-QĐ/TU, ngày 15-4-2014, của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Ninh Bình về việc lãnh đạo các cấp thực hiện đối thoại với nhân dân. Đó cũng là việc làm ý nghĩa, học tập theo phong cách gần dân, hiểu dân của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu với lời dạy “dân chúng đồng lòng, việc gì cũng làm được. Dân chúng không ủng hộ việc gì cũng không nên”, “Để mười lần không dân cũng chịu, khó trăm lần dân liệu cũng xong”. Nếu cán bộ quan liêu, xa dân, rất dễ nảy sinh các vấn đề tiêu cực, gây mất niềm tin của nhân dân. Biện pháp tốt nhất để củng cố lòng tin của nhân dân là cán bộ phải chịu khó đi sâu, đi sát cơ sở, biết lắng nghe ý kiến, đề xuất, nguyện vọng và tâm tư, tình cảm của quần chúng để quan tâm giải quyết thấu đáo, đầy đủ, kịp thời các vấn đề nhân dân quan tâm. Quan trọng nhất vẫn là phải “nói cho dân hiểu, hành động cụ thể để dân theo, tuyệt đối không được nói rồi để đấy lấy lòng dân”. Thực hiện tốt giữa lời nói và hành động là góp phần thực hiện thành công Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Thứ tư, tổ chức đối thoại với nhân dân là nhiệm vụ phải làm thường xuyên và đột xuất khi cần thiết, trong đó đối thoại thường xuyên với nhân dân rất quan trọng. Vì vậy, cấp ủy, người đứng đầu các cấp phải nâng cao trách nhiệm định kỳ, thường xuyên, hằng tháng,

hàng quý đối thoại với nhân dân thông qua nhiều hình thức, như tổ chức hội nghị đối thoại, công tác tiếp dân... Khi những vấn đề bức xúc của nhân dân trở thành “điểm nóng”, việc tổ chức đối thoại với nhân dân sẽ trở nên khó khăn, phức tạp hơn. Vì vậy, cần cứ tình hình thực tế, cấp ủy, người đứng đầu cơ quan, đơn vị cần chủ động đối thoại với nhân dân để lắng nghe ý kiến, phân loại ý kiến, đề xuất để giải quyết ổn định tình hình, tránh tổ chức đối thoại một cách hình thức hoặc đối thoại ở lĩnh vực dễ, đối tượng nhẹ nhàng để lấy thành tích. Trong đối thoại, phải đề cao ý thức, trách nhiệm, đạo đức của người cán bộ, đảng viên để giải quyết các vấn đề từ thực tiễn vì sự ổn định và phát triển của quê hương, đất nước.

Thứ năm, trong đối thoại, người đứng đầu phải “đương đầu” và “theo đến cùng” những vấn đề mà người dân đặt ra, trong đó việc theo đến cùng là quan trọng nhất. Người chủ trì cuộc đối thoại phải thực sự thấy đây là trách nhiệm của mình, phải dũng cảm dám “đổi đầu” với những vấn đề từ thực tiễn để xem xét, chỉ đạo giải quyết ngay tại hội nghị đối thoại, hoặc định thời gian giải quyết các ý kiến, kiến nghị, phản ánh chính đáng của nhân dân, công khai trả lời trước nhân dân. Mặt khác, đối với những nội dung người dân chưa hiểu, chưa nắm rõ, cần giải thích rõ ràng, tránh tình trạng chưa hiểu hoặc hiểu không đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, dẫn đến việc cho rằng cấp ủy, chính quyền làm sai, dễ bị đối tượng phản động lợi dụng. Đặc biệt chú ý và có giải pháp thích hợp, xử lý nghiêm những người lợi dụng dân chủ để chống đối, nói xấu, bôi nhọ Đảng, Nhà nước, cán bộ, đảng viên. Trong quá trình đối thoại, người chủ trì phải thực sự linh hoạt khi điều hành để bảo đảm mục đích, yêu cầu đề ra. Việc giải

đáp của người chủ trì hội nghị đối thoại, chỉ đạo các cấp, ngành liên quan trả lời, giải đáp những kiến nghị của nhân dân phải dứt khoát, rõ ràng, cụ thể, đúng trọng tâm, trọng điểm của vấn đề, đồng thời tạo được không khí cởi mở, tránh gây bức xúc, căng thẳng.

Thứ sáu, trong đối thoại phải bảo đảm sự đồng thuận thực chất của người dân. Vì vậy, cấp ủy, người đứng đầu, cán bộ, đảng viên phải thực sự là tấm gương về đạo đức, về dân chủ. Người chủ trì đối thoại phải có bản lĩnh, hiểu biết rộng, phương pháp hay, thái độ mềm dẻo, đạo đức tốt. Đối thoại là phải phát huy tập trung dân chủ, tạo mọi điều kiện để nhân dân tham gia ý kiến. Cần có những chương trình, kế hoạch cụ thể đưa ra để nhân dân góp ý. Mọi việc phải xuất phát từ nhân dân để giải quyết yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: trong bầu trời không có gì quý bằng nhân dân, trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân. Khi sức dân được huy động, được tổ chức, được tập hợp dưới sự lãnh đạo của Đảng thì thành vô địch. Vì vậy, đối thoại với nhân dân là giải pháp hữu hiệu nhằm tăng cường vai trò, trách nhiệm của cán bộ, lãnh đạo các cấp trong việc tiếp xúc, đối thoại trực tiếp để tuyên truyền, vận động nhân dân. Qua đó, củng cố lòng tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý và điều hành của chính quyền. Tăng cường đối thoại, tiếp xúc trực tiếp giữa các cấp ủy, chính quyền với nhân dân là giải pháp mở rộng dân chủ, tăng cường mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với dân, giữa dân với Đảng, góp phần xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. □